

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Terezy Reichelové *Memory, narrative and politics*

Už při čtení prvního odstavce bakalářské práce kolegyně Reichelové pochopíme, že nečteme zcela běžnou bakalářskou práci, ba dokonce nás úvodní odstavec, kde autorka reflektuje svou vlastní školáckou konverzaci, může vyprovokovat k otázce, co to vlastně čteme. Přecházet v kvalifikační práci do esejistického stylu a osobních poloh může být značně rizikové, už na úvod je ale třeba říct, že v předkládané práci se to autorce podařilo. Spojila totiž vůli reflektovat vlastní kontext s nevšední schopností interpretovat i značně složité teoretické texty a použít je k výstavbě zajímavého argumentu. Autorka často „přepíná“ mezi autory, obdobími i žánry, ale navzdory zdání, které místy vyvolává, si její práce dokáže udržet svou linku, jakkoli na první pohled možné ne zcela zřetelnou.

Ke kladům práce patří, že bere vážně častého rétorického otloukánka posledního čtvrtstoletí, Francise Fukuyamu, a ukazuje, jak moc byla jeho diagnóza „konce dějin“ platná i pro ty, kteří její platnost popírali. Koncept paměti je schopna představit dialogem s řadou netriviálních autorů (Nora, Sartre, Nietzsche, Todorov či Eyal) z velmi rozdílných disciplinárních i časových kontextů. Autorka práce projevuje značnou interpretační suverenitu, aniž by ji zbytečně okázale předváděla. Umí vybrat z interpretovaného textu to podstatné a zároveň na něm neulpět.

Samozřejmě, některé autorčiny intepretace jsou sporné – a při její schopnosti kondenzovat a propojovat by bylo spíš podivné, kdyby nebyly. Někde můžeme mít oprávněný pocit, zda analyzovaní autoři nejsou až příliš přitesaní do autorčiny matrice – jmenovitě nás může tato otázka napadnout v momentě, kdy autorka říká, že Todorovovo odlišení doslovné a příkladné paměti zhruba odpovídá Eyalovu odlišení identitní a traumatické vůle k paměti. To platí opravdu jen velmi zhruba – *oba* Todorovovy koncepty jsou přece popisem způsobu, jakým se společnost vyrovnává s traumatem, a jmenovitě ten druhý rozhodně nemá smysl v zacelení psychických ran, které trauma způsobilo, ale ve zobecnění poučení z traumatu pro účely posuzování analogických situací. Je to nicméně vzhledem k celkovému plánu práce marginální problém, na který jsem navíc měl autorku upozornit už při konzultacích pracovní verze textu.

Diskuse jednotlivých přístupů k paměti a narativnímu pojetí identity je pro autorku ovšem především výstavbou rámce, do nějž pak zasazuje diskusi konzervativní a liberální politiky paměti – empirickým případem je jí přitom postkomunistické Polsko a částečně také český kontext. Navzdory relativně malému prostoru se jí domnívám se podařilo zachytit klíčové prvky polské politiky paměti a získat si oporu pro své kontroverzní, leč inspirativní tvrzení, že v momentě, kdy liberálové začnou pracovat s politikou paměti, musejí přijmout a integrovat do svého myšlení řadu konzervativních premis.

Text demonstruje schopnost tvořivě interpretovat i složité teoretické texty, propojování různých oblastí zájmu a poznání (včetně schopnosti integrovat vhledy z oblasti krásné literatury) a vztáhnout zvládnutou empirii ke konceptuálním otázkám. Z těchto důvodů se domnívám, že práce Terezy Reichelové nejen splňuje podmínky kladené na tento typ prací, ale dokonce patří k pracím nadprůměrným. Navrhuji hodnotit ji známkou *výborně*.